

APGAULINGO ĮPAKAVIMO PROBLEMA

Denis Zubrickas¹, dr. Inga Valentiniienė²

Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Menų akademija

Adresas: A. Mackevičiaus g. 60, Kaunas
E. puslapis: <https://www.kaunokolegija.lt/muf/>
E. paštas: denis.zub251@go.kauko.lt
Telefono nr.: +370 656 51 896
Tyrimų kryptis (-ys): V 003 Dizainas P02

Tyrimo tikslas. Ištirti „apgaulingas“ pakuotes ir jų įvairiapusiškai daromą neigiamą įtaką, parengti rekomendacijas tvarių pakuočių kūrimui arba alternatyvų pakuotėms sprendinius.

Reikšminiai žodžiai: alergija, apgaulingas įpakavimas, klaidinga informacija, melagingas ekologiškumas, pirkėjų klaidinimas, prekių ženklai, taršos problema, „žaliojo smegenų“ plovimas

Tyrimo metodai. Atliktas empirinis tyrimas analizuojant „apgaulingų“ pakuočių konstrukcijas, konstrukcines medžiagas ir vizualinį jų vaizdą. Išanalizuoti ES ir LST įstatymai ir standartai, apibrėžiantys pakuotėms keliamus reikalavimus. Atlikta mokslinių šaltinių analizė bei apklausos respondentų rezultatų analizė.

Rezultatai ir / arba išvados. Išanalizuoti tyrimui parinkti pakuočių pavyzdžiai ir ištyrus konstrukcijas, konstrukcines medžiagas ir vizualinį jų vaizdą, nustatytos kokiomis ypatybėmis pasižymi „apgaulingos“ pakuotės. Įvertinta tokių pakuočių daroma neigiama įtaka pirkėjams, visuomenei ir aplinkai. Apibrėžti reikalavimai, kurie keliami ir kontroliuojami pakuočių gamybai. Parengtos rekomendacijos „apgaulingų“ pakuočių alternatyvoms.

Kad būtų užkirstas kelias šiai problemai, gali būti pasitelkti nauji įstatymai, reikalaujantys, kad: 1. ant pakuočių nebūtų pateikiama klaidinanti informacija apie produkto turinį, kiekį ar savybes; 2. Informacija apie produktą, būtų lengvai matoma ir įskaitoma; 3. iliustracijos ant įpakavimų atitiktų realų produkto kiekį ir vaizdą (jei vaizdai ar teiginiai naudojami siekiant atkreipti dėmesį į tam tikras sudedamąsias dalis, gamintojas tame reklaminiame turinyje privalo aiškiai nurodyti, kokią produkto dalį (procentą) sudaro atitinkama sudedamoji dalis); 4. Draudžiamas “žaliojo smegenų plovimas”, t. y. gamintojai ar produkto pardavėjai neturėtų melagingai nurodyti bet kokią informaciją apie produktą ekologiškumą ir saugumą aplinkai, siekdamas nuslėpti savo gamybos procese gamtai kenkiančius veiksmus.

Originalumas ir / arba praktinis reikšmingumas.

Apgaulingų pakuočių (1-3 pav.) ir ant jų pateikiamos klaidingos informacijos daroma žala šių dienų vartotojiškumui, pirkėjų sveikatai bei gamtai yra aktuali dėl vis labiau keliamų tvarumo problemų sprendimams, dėl gamybinėms įmonėms keliamų viešųjų „žaliųjų“ pirkimų reikalavimų ir dėl naujo – ekologiško produkto kūrimo ir diegimo į rinką. Taip pat vartotojų teisės reikalauja išsamios ir tikslios rašytinės ir vaizdinės informacijos, pateikiamos ant pakuočių.

¹ Denis Zubrickas, denis.zub251@go.kauko.lt, Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, Dizaino (grafinio) studijų programos II kurso studentas. Menų sritis, Dizaino kryptis.

² Dr. Inga Valentiniienė, inga.valentiniene@go.kauko.lt (vadovė). Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakulteto Menų akademija, docentė, Menų sritis, Dizaino kryptis

1 pav. Apgaulinga maisto produkto pakuotė.

Šaltinis: https://static.boredpanda.com/blog/wp-content/uploads/2018/01/asshole-packaging-design-10-5a5379c3f0c57_700.jpg 2023

2 pav. Apgaulinga maisto produkto pakuotė

Šaltinis: <https://sadanduseless.b-cdn.net/wp-content/uploads/2022/07/deceptive-food23.jpg> 2023

3 pav. Apgaulinga odos priežiūros produkto pakuotė

Šaltinis: https://www.boredpanda.com/blog/wp-content/uploads/2022/07/deceptive-packaging-examples-3-62d7e56d3ca3e_700.jpg 2023